

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1987-1988

29 OCTOBRE 1987

Proposition de loi créant un Institut de promotion des relations entre Wallons et Flamands**(Déposée par MM. Pataer et Falise)**

DEVELOPPEMENTS

Les tensions politiques qui entourent la fonction de bourgmestre et le statut de la commune de Fourons sont considérées par les uns comme la pointe d'un iceberg de problèmes communautaires, dont le règlement s'impose d'urgence, et sont qualifiées par les autres d'évolution funeste et risquant de détourner l'attention des problèmes véritablement importants, ceux-ci étant en tout premier lieu de nature socio-économique et financière.

Nous sommes enclins à nous rallier aux deux points de vue.

Lorsque l'actualité politique belge se concentre sur la question de Fourons, comme c'est à nouveau le cas aujourd'hui, nous pouvons effectivement nous interroger sérieusement sur le caractère rationnel des questions politiques mises à l'ordre du jour et sur la hiérarchie des valeurs politiques.

Mais, simultanément, l'intensité de la crise politique dénote un malaise plus profond dans les relations entre Flamands et Wallons, tant chez ceux qui font de la politique que chez ceux qui s'y intéressent. Nous insistons sur les mots « ceux qui font de la politique et ceux qui s'y intéressent » parce qu'à nos yeux, il n'est pas évident du tout que la majorité de la population des deux communautés ait la même échelle de valeurs sur le plan politique.

Le malaise dont il est question s'exprime notamment par une grande incompréhension mutuelle à l'égard des points de vue des uns et des autres.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1987-1988

29 OKTOBER 1987

Voorstel van wet houdende oprichting van een Instituut voor de bevordering van de Vlaams-Waalse betrekkingen**(Ingediend door de heren Pataer en Falise)**

TOELICHTING

De politieke spanningen rond het burgemeesterschap en het statuut van de gemeente Voeren, worden door de enen gezien als het topje van een ijsberg van communautaire problemen die dringend aan behandeling toe zijn en door de anderen gebrandmerkt als een noodlottige ontwikkeling die de aandacht dreigt af te leiden van de echt belangrijke problemen, die in de allereerste plaats van sociaal-economische en financiële aard zijn.

Wij zijn geneigd beide standpunten te onderschrijven.

Als de Belgische politieke actualiteit zeer intens wordt toegespitst op de kwestie Voeren zoals dit nu opnieuw het geval is, dan kunnen we ons inderdaad ernstig vragen stellen over het rationeel karakter van de politieke agenda en over de hiërarchie van de politieke waarden.

Maar tegelijkertijd wijst de intensiteit van de politieke crisis op een dieper liggende malaise in de verhoudingen tussen Vlaamse en Waalse politici en politiek geïnteresseerden. Wij zeggen met nadruk « politici en politiek geïnteresseerden », omdat het ons allesbehalve vanzelfsprekend lijkt dat de meerderheid van de bevolking van beide gemeenschappen dezelfde politieke waardenschaal hanteert.

De malaise waarvan sprake uit zich o.a. door het grote onbegrip wederzijds voor elkaars standpunten.

C'est ainsi qu'il apparaît que les milieux politiques flamands ne comprennent guère ou pas du tout le caractère démocratique de la présentation en tant que bourgmestre par la majorité du conseil communal fouronnais.

D'autre part, les milieux politiques wallons ne comprennent guère ou pas du tout le caractère définitif d'une frontière linguistique qui est, en fait et en droit, une frontière entre « Etats fédérés ».

Force est de constater que les médias, des deux côtés de la frontière linguistique, font peu d'efforts — quelques exceptions dignes d'éloge confirment la règle — pour atténuer ou combattre cette incompréhension.

Afin de donner une impulsion réelle dans le sens d'une meilleure entente — au sens le plus littéral — entre les deux communautés, et plus particulièrement chez ceux qui forment l'opinion, nous proposons la création d'un Institut de promotion des relations entre Wallons et Flamands.

Cet institut serait chargé d'améliorer les relations entre les deux communautés, notamment :

- en encourageant les contacts entre hommes politiques, enseignants, travailleurs socioculturels, etc., des deux communautés;

- en organisant ou en aidant à organiser des cours de la deuxième langue nationale, principalement dans l'enseignement de promotion sociale;

- en facilitant l'information objective de chaque communauté sur les idées, la vie culturelle et les options politiques de l'autre communauté.

Ledit institut ne doit aucunement porter préjudice à l'autonomie des deux communautés ni à l'évolution de celles-ci vers une plus grande autonomie.

Au contraire, puisqu'une autonomie accrue n'a de chance de succès que si l'entente entre les deux communautés s'améliore. En effet, l'incompréhension et la méfiance constituent les fondements les plus solides du maintien des tendances centralistes au sein du Royaume.

A l'instar de la Communauté flamande, qui a jugé nécessaire de créer un centre culturel à Amsterdam, et de la Communauté française, qui a créé un centre similaire à Paris, l'institut dont nous proposons la création peut jouer un rôle utile dans le rapprochement de citoyens européens qui ont beaucoup de choses en commun et de nombreuses raisons de vivre ensemble pacifiquement, en respectant leurs particularités respectives.

C'est à dessein que nous parlons dans notre proposition des relations entre Flamands et Wallons, et non des relations entre les communautés flamande et française, car nous estimons qu'une amélioration des relations entre le peuple flamand et le peuple wallon aura inévitablement un effet favorable sur les relations interhumaines dans les régions linguistiquement hétérogènes.

Zo blijkt het Vlaamse politieke milieu weinig of geen begrip te hebben voor het democratisch karakter van een burgemeestersvoordracht door de meerderheid van de Voerense gemeenteraad.

Anderzijds heeft het Waalse politieke milieu weinig of geen begrip voor het definitieve karakter van een taalgrens die in feite en in rechte een grens is tussen « deelstaten ».

Wij moeten vaststellen dat in de media, aan beide zijden van de taalgrens, weinig inspanningen worden gedaan — enkele loffelijke uitzonderingen bevestigen de regel — om dit onbegrip te milderen of tegen te gaan.

Ten einde een daadwerkelijke impuls te geven in de richting van een betere verstandhouding — in de meest letterlijke zin — tussen beide gemeenschappen, en hun opinie-makers meer in het bijzonder, stellen wij de oprichting voor van een « Instituut voor de Bevordering van de Vlaams-Waalse betrekkingen ».

Dit instituut zou als taak krijgen de betrekkingen tussen beide gemeenschappen te verbeteren, door o.a. :

- het bevorderen van contacten tussen politici, leerkrachten, sociaal-culturele werkers e.a. uit beide gemeenschappen;

- het inrichten of helpen inrichten van lessen in de tweede landstaal, voornamelijk in het tweede-kansonderwijs;

- het bevorderen van objectieve informatie aan de ene gemeenschap over de denkwereld, het culturele leven en de politieke keuzen van de andere gemeenschap.

Bedoeld instituut hoeft geenszins afbreuk te doen aan de autonomie van beide gemeenschappen en aan een verdere evolutie naar meer autonomie.

Integendeel, vermits een grotere autonomie slechts kans op slagen heeft als de verstandhouding tussen beide gemeenschappen toeneemt. Onbegrip en wantrouwen zijn immers de sterkste basis voor het in stand houden van de centralistische tendensen in het Koninkrijk.

Zoals de Vlaamse gemeenschap het nodig heeft geacht een cultureel centrum op te richten in Amsterdam en de Franse gemeenschap een soortgelijk centrum heeft opgericht in Parijs, zo kan het door ons voorgestelde instituut een noodzakelijke rol vervullen in het dichter bij elkaar brengen van Europese burgers die veel met elkaar gemeen hebben en vele redenen hebben om vreedzaam met elkaar samen te leven, in respect voor elkaars eigenheid.

Wij spreken in ons voorstel met opzet over de Vlaams-Waalse betrekkingen en niet over de betrekkingen tussen de Vlaamse en Franstalige gemeenschappen, omdat we de mening toegedaan zijn dat een verbetering van de betrekkingen tussen het Vlaamse en het Waalse volk onvermijdelijk een gunstig effect zal hebben op de intermenselijke relaties in de taalgemengde gebieden.

P. PATAER.

PROPOSITION DE LOI**ARTICLE 1er**

Il est créé un Institut de promotion des relations entre Wallons et Flamands, dénommé ci-après l'« institut ».

ART. 2

L'institut est un organisme d'intérêt public, catégorie B, soumis à la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, et à la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, sauf disposition contraire.

ART. 3

L'institut a pour mission de promouvoir les relations entre les habitants de la Région wallonne et ceux de la Région flamande.

ART. 4

L'institut dépend des ministres compétents pour les institutions bicommunautaires; les frais de fonctionnement sont inscrits au budget de ces ministres.

ART. 5

L'institut a à sa tête un conseil général, composé de 16 Wallons et 16 Flamands.

Chaque groupe est composé pour moitié de membres, respectivement, du Conseil régional wallon ou du Conseil flamand. Ces membres sont désignés en fonction de l'effectif des différents partis politiques.

Les autres membres du conseil général sont nommés par le Roi, sur présentation d'une liste double de candidats dressée, respectivement, par le Conseil régional wallon ou le Conseil flamand.

Ces candidats sont censés être représentatifs de l'enseignement et de la vie associative socioculturelle dans les deux régions.

Les parlementaires sont nommés pour la durée de leur mandat parlementaire, les autres membres pour une durée de quatre ans.

Les membres du conseil général ne peuvent remplir plus de deux mandats consécutifs.

ART. 6

Les membres du conseil général élisent en leur sein un président, pour une période de deux ans, alternativement

VOORSTEL VAN WET**ARTIKEL 1**

Er wordt een Instituut voor de Bevordering van de Vlaams-Waalse betrekkingen opgericht, hierna het « instituut » genoemd.

ART. 2

Het instituut is een instelling van openbaar nut, categorie B, onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, en aan de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, behoudens andersluidende bepaling.

ART. 3

Het instituut heeft tot opdracht de betrekkingen te bevorderen tussen de bewoners van het Vlaamse Gewest en die van het Waalse Gewest.

ART. 4

Het instituut hangt af van de ministers die bevoegd zijn voor de bicommunautaire instellingen; de werkingskosten komen op de begrotingen van deze ministers.

ART. 5

Het instituut wordt geleid door een Algemene Raad, die is samengesteld uit 16 Vlamingen en 16 Walen.

De helft van iedere groep is samengesteld uit leden van de Vlaamse Raad, respectievelijk van de Waalse Gewestraad. Deze leden worden aangewezen in verhouding tot de getalsterkte van de diverse politieke partijen.

De overige leden van de Algemene Raad worden benoemd door de Koning, op voordracht van een dubbele kandidatenlijst opgesteld door de Vlaamse Raad, respectievelijk de Waalse Gewestraad.

Deze kandidaten worden geacht representatief te zijn voor het onderwijs en het sociaal-culturele verenigingsleven in beide landsgedeelten.

De parlamentsleden worden benoemd voor de duur van hun parlementair mandaat, de overige leden voor de duur van vier jaar.

De leden van de Algemene Raad kunnen niet meer dan twee opeenvolgende mandaten vervullen.

ART. 6

De leden van de Algemene Raad kiezen in hun schoot een voorzitter, voor een periode van twee jaar, afwisselend uit de

parmi les membres wallons et flamands. Un vice-président est élu simultanément dans l'autre groupe linguistique.

ART. 7

Le conseil général publie chaque année un rapport détaillé des activités de l'institut. Ce rapport est communiqué aux Chambres législatives et aux Conseils régionaux et communautaires.

ART. 8

Le conseil général décide d'une manière autonome, compte tenu des moyens disponibles, du choix des initiatives et fixe le cadre du personnel.

Vlaamse en de Waalse leden. Tegelijk wordt een ondervoorzitter gekozen uit de andere taalgroep.

ART. 7

De Algemene Raad publiceert jaarlijks een gedetailleerd verslag over de verrichtingen van het instituut. Dit verslag wordt medegedeeld aan de Wetgevende Kamers en de regionale en communautaire Raden.

ART. 8

De Algemene Raad beslist, rekening houdend met de beschikbare middelen, zelfstandig over de keuze van de initiatieven en stelt de personeelsformatie vast.

P. PATAER.

P. FALISE.